

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/449/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2114205840
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Renáta Gavalcová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2114205840.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci navrhovateľa: CASH COLLECTORS SK s.r.o., so sídlom Mlynské Nivy 49, Bratislava, IČO: 44 703 015, zastúpený splnomocnencom: Havel, Holásek & Partners s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom Mlynské Nivy 49, Bratislava, IČO: 36 856 584, proti odporkyni: V. B., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom L. XX, t.č. na neznámom mieste, zastúpená opatrovníčkou: Mgr. P. I., pracovníčka Okresného súdu Piešťany, o zaplatenie sumy 2.543,88 eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Trnava z 23. apríla 2015, č.k. 11C/21/2014-79 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti a v závislom výroku o náhrade trov konania **r u š í a v e c m u v r a c i a** na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa výrokom I. zrušil platobný rozkaz Okresného súdu Trnava č.k. 10Ro/82/2014-31 zo dňa 30.06.2014, výrokom II. návrh zamietol a výrokom III. odporkyni nepriznal právo na náhradu trov konania.

Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ustanovenia § 173 ods. 1, 2 O.s.p., § 497, § 499 Obch.z., § 1 ods. 1, § 2 písm. a), b), § 3 ods. 1, 2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 23a ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, § 52 ods. 1 až 3, § 54 ods. 1 a 2, § 565, § 100 ods. 1, § 101, § 103 O.z., § 2 písm. a), b), § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, § 3 ods. 1 O.z., § 2 O.s.p., keď vecne svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že Slovenská sporiteľňa, a.s. ako veriteľ a odporkyňa ako dlžník uzavreli dňa 20.11.2006 Zmluvu o splátkovom úvere č. 0202396082, ktorou veriteľ poskytol odporkyni úver vo výške 32.000,00 Sk (1.062,21 eura), ktorý odporkyňa mala vrátiť s príslušenstvom v 60-tich mesačných splátkach vo výške 877,00 Sk (29,11 eura) splatných k 1. dňu v kalendárnom mesiaci mesačne s konečnou splatnosťou dňa 01.11.2011. V článku II. bodu 4. zmluvy si strany dojednali použitie ustanovení Obchodného zákonníka. Zmluvou o postúpení pohľadávok č. 0918/2010/CE zo dňa 21.10.2010 došlo k postúpeniu pohľadávky zo Zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 20.11.2006 vo výške 2.543,88 eura s príslušenstvom zo spoločnosti Slovenská sporiteľňa, a.s., ako postupcu na spoločnosť Havel & Holásek s.r.o. ako postupníka a následne Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 01.12.2010 došlo k postúpeniu uvedenej pohľadávky zo spoločnosti Havel & Holásek s.r.o. ako postupcu na spoločnosť navrhovateľa ako postupníka, s poukazom na čo je navrhovateľ v spore aktívne legítimovaný. Nakoľko bolo dohodnuté plnenie v splátkach, všeobecná trojročná premičacia doba jednotlivých splátok začala plynúť vždy odo dňa zročnosti tej-ktorej splátky. Navrhovateľ v podaní zo dňa 27.01.2015 (č.l. 51) výslovne uviedol a uvedené vyplýva aj z predloženého výpisu z účtu, že odporkyňa vykonala poslednú úhradu splátky v plnej výške dňa 01.02.2007 a do omeškania sa dostala už od 4. splátky splatnej dňa 01.03.2007, ktorú neuhradila riadne. V zmysle článku 7. bod 7.6.1. všeobecných obchodných podmienok preto nastali podmienky pre vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, t.j. právo požadovať splatenie pohľadávky zo zmluvy o úvere v lehote, ktorú banka určí v oznámení o mimoriadnej splatnosti. Navrhovateľ toto právo po postúpení pohľadávky využil a vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 04.07.2011. Keďže

navrhovateľ pre nesplnenie 4. splátky v riadnej výške vyhlásil mimoriadnu splatnosť celého úveru, a teda pre nesplnenie 4. splátky splatnej dňa 01.03.2007 sa stal zročným celý dlh, začala plynúť všeobecná trojročná premlčacia doba odo dňa zročnosti tejto nesplnenej splátky (§ 103 OZ), t.j. odo dňa 01.03.2007 a uplynula dňa 01.03.2010 (pondelok). Navrhovateľ podal návrh na súde dňa 03.03.2014, teda v čase, keď bol celý jeho nárok zo zmluvy o splátkovom úvere premlčaný. Zmluva o splátkovom úvere uzavretá medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporkyňou, hoci je ako zmluvný typ upravená v Obchodnom zákonníku (§ 497 a nasl.) a predstavuje „absolútny obchod“, sa ako spotrebiteľská zmluva spravuje aj ustanoveniami § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, keď zároveň vzhľadom na povahu účastníkov zmluvy (podnikateľ - spotrebiteľ) a na nepodnikateľský účel zmluvy, vznikli medzi účastníkmi zmluvy typické občianskoprávne vzťahy. Na zmluvu preto dopadá i ustanovenie § 52 ods. 2 OZ, v zmysle ktorého je potrebné posúdiť otázku premlčania podľa všeobecného právneho predpisu, ktorý upravuje spotrebiteľské právo, a to podľa Občianskeho zákonníka, nakoľko premlčacia doba podľa Občianskeho zákonníka je pre spotrebiteľa priaznivejšia ako premlčacia doba podľa Obchodného zákonníka. Súd pritom podporne poukazuje aj na rozhodovaciu prax súdov, a to uznesenie NS SR sp.zn. 5 M Cdo 20/2009 zo dňa 25.01.2011, ďalej napr. na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 21Co/93/2014 zo dňa 18.09.2014, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/156/2014 zo dňa 05.11.2014, rozsudok Krajského súdu v Trnave sp.zn. 23Co 148/2014 zo dňa 25.11.2014, ako aj rozsudok Krajského súdu v Trnave sp.zn. 23Co 219/2014 zo dňa 25.11.2014. Nakoľko súd bol povinný aplikovať ustanovenie § 5b zák.č. 250/2007 Z.z. ako procesnú právnu normu s poukazom na absenciu prechodného ustanovenia k tejto úprave, a teda bol povinný prihliadnuť na premlčanie nároku voči spotrebiteľovi ex offo, na túto skutočnosť prihliadol, dospel k záveru, že z dôvodu premlčania nároku navrhovateľa nebolo možné mu uplatnený nárok priznať, a preto súd návrh ako nedôvodný vo výroku II. zamietol. Za premlčané považoval súd aj uplatnené zmluvné úroky a úroky z omeškania, keďže tvoria príslušenstvo pohľadávky a sledujú jej osud, z čoho možno usúdiť, že vedľajší úrokový záväzok sa premlčí najneskôr v rovnakej dobe ako hlavný peňažný záväzok. Z dôvodu uplatnenia nároku po uplynutí premlčacej doby a jeho zamietnutia v celom rozsahu z tohto dôvodu, súd ďalej neskúmal opodstatnenosť tohto uplatneného nároku navrhovateľa. Nad rámec súd poukazuje na nečinnosť navrhovateľa počas dlhého obdobia, z dôvodu ktorého prišlo k nárastu pohľadávky zo sumy 2.543,88 eura (pritom pôvodne 1.746,60 eura) na sumu 4.418,91 eura ku dňu podania návrhu, a ktoré konanie, resp. nečinnosť považuje súd za výkon práva v rozpore s dobrými mravmi z vyššie uvádzaných dôvodov, pričom výkonu práva v rozpore s dobrými mravmi súdy právnu ochranu neposkytujú. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 OSP s poukazom na § 151 ods. 1 OSP, keď plne úspešnej odporkyni právo na náhradu trov konania nepriznal, pretože si ho neuplatnila a ani jej v konaní žiadne trovy nevznikli.

Navrhovateľ vo svojom odvolaní uviedol, že sa nestotožňuje s rozsudkom súdu prvého stupňa a to vo výroku II. z dôvodov podľa § 205 ods. 2 O.s.p., nakoľko rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhovateľ má za to, že prvostupňový súd zle posúdil právny stav veci keď určil, že začiatok trvania premlčacej 3-ročnej doby je deň 01.03.2007, keď súd prvého stupňa argumentuje ust. § 103 veta druhá O.z., resp. § 565 O.z. Odvolateľ je toho názoru, že zákonodarca v ustanovení § 103 rozlíšil cielene pojmy jednotlivé splátky a nesplnená splátka. Ust. § 103 veta prvá jasne hovorí o stave veci, kedy začína plynúť premlčacia doba jednotlivým splátkam odo dňa ich zročnosti a v druhej vete rozlíšil plynutie premlčacej doby odo dňa zročnosti nesplnenej splátky v prípade, keď sa celý dlh stane zročným. Zákonodarca v § 565 uvádza, že veriteľ môže žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, ak to bolo dohodnuté alebo určené v rozhodnutí. Toto právo sa obnovuje, resp. zaniká po každej nezaplatennej splátke, ktorá sa stala splatnou. V tejto súvislosti odvolateľ poukázal aj na Komentár k Občianskemu zákonníku prof. JUDr. Peter Vojčík, CSc. a kol. a Komentár k Občianskemu zákonníku JUDr. Imrich Fekete, CSc. Vzhľadom na vyššie uvedené má navrhovateľ za to, že prvostupňový súd použil zlý výklad príslušných ustanovení a premlčacia doba sa má počítvať odo dňa zročnosti poslednej nesplnenej splátky, po ktorej bola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru, t.j. od 03.07.2011. Keďže navrhovateľ podal návrh na súd dňa 03.03.2014 je zrejmé, že jeho nárok nemohol byť v danom čase ani čiastočne premlčaný. Ďalej odvolateľ poukázal na ustanovenie § 261 ods. 3 písm. d) Obch.z. s tým, že je názoru, že zmluvný vzťah účastníkov konania je potrebné posudzovať podľa ustanovenia § 497 a nasl. Obch.z. v spojení s ustanovením § 261 ods. 3 písm. d) ako absolútny obchod bez ohľadu na povahu účastníkov, čo zhodne konštatovali najvyššie súdy, súdne inštancie Slovenskej ako aj Českej republiky napr. NS SR sp. zn. 5 Obo 56/2007, sp. zn. 1 Cdo 120/2010, sp. zn. 4 Obo 115/99, Ústavný súd Českej republiky II.ÚS 3711/11. Ďalej odvolateľ poukázal, že súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí niekoľkokrát uvádzal, že konanie navrhovateľa je v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko navrhovateľ podal na prvostupňový súd žalobu až dňa 03.03.2014. V tejto súvislosti navrhovateľ uviedol, že dňoch 03.01.2011, 14.06.2011, 04.07.2011 opakovane oznámil

a vyzval odporcu na zaplatenie dlžnej sumy. Dňa 04.01.2012 podal aj návrh na vydanie rozhodcovského rozsudku na Stály rozhodcovský súd slovenskej bankovej asociácie a dňa 27.02.2013 podal návrh na vykonanie exekúcie na adresu exekútorského úradu Bratislava JUDr. Denisa Uhríková, súdna exekútorka. Vzhľadom na skutočnosť, že ani po roku odo dňa podania návrhu na vykonanie exekúcie nebolo vo veci vydané upovedomenie o začatí exekúcie a taktiež v súvislosti s rozhodnutiami okresných súdov v obdobných veciach, v ktorých neboli vydané poverenia na vykonanie exekúcie, navrhovateľ nemal inú možnosť ako podať žalobu na všeobecný prvostupňový súd. Z uvedeného dôvodu tak vznikol vo veci veľký časový odstup medzi postúpením pohľadávky na navrhovateľa a podaním žaloby na súde. Vzhľadom na uvedené je navrhovateľ toho názoru, že považuje názor prvostupňového súdu, že počas celého obdobia bol nečinný za nedôvodný, keďže je jasné, zreteľné a preukázateľné, že navrhovateľ sa bezprostredne od postúpenia pohľadávky snažil pohľadávku voči odporcovi s náležitou odbornou starostlivosťou či už mimosúdnu alebo súdnu cestou vymôcť. Navrhovateľ ďalej v odvolaní poukázal, že v prejednávanej veci je potrebné na predmetný právny vzťah aplikovať právnu normu premlčania uvedenú v Obchodnom zákonníku, keď je toho názoru, že zákonodarca jasne určil, že pred účinnosťou nového Občianskeho zákonníka uskutočnenej zákonom č. 102/2014 Z.z., teda pred 12.06.2014 sa v otázke posúdenia premlčania má použiť norma obchodného práva. Na základe vyššie uvedeného preto žiada, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a návrhu navrhovateľa v celom rozsahu vyhovel, keď zároveň si uplatnil náhradu trov prvostupňového konania, eventuálne aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvého stupňa so výroku II. a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Odporca odvolací návrh nepodal, k odvolaniu navrhovateľa písomné vyjadrenie nezaslal.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku - ďalej O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. d) a f) O.s.p.), preskúmal rozsudok v napadnutej zamietajúcej časti vrátane závislého výroku o náhrade konania, teda v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu (§ 156 ods. 3 v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p.) a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň ako sa vyvesil na úradnej tabuli (§ 21 ods. 2 vyhl. č. 543/2005 Z.z.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné, v dôsledku čoho bolo nevyhnutné rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti spolu s jeho závislým výrokom o náhrade trov konania zrušiť a vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Z odôvodnenia preskúmaného rozsudku vyplýva, že prvostupňový súd zamietajúci výrok založil na závere, že uplatnený nárok navrhovateľa je v zmysle ust. § 101 OZ premlčaný, pretože navrhovateľ pre nesplnenie 4. splátky riadne a včas vyhlásil mimoriadnu splatnosť celého úveru, ktorá splátka bola splatná dňa 01.03.2007 a preto sa týmto ňom stal zročný celý dlh a začala plynúť všeobecná trojročná premlčacia doba odo dňa zročnosti tejto nesplnenej splátky, t.j. odo dňa 01.03.2007 a uplynula dňa 01.03.2010. Keďže navrhovateľ podal návrh na súd až dňa 03.03.2014, bol celý jeho nárok zo zmluvy o splátkovom úvere premlčaný.

Predmetom konania na súde prvého stupňa pod sp. zn. 11C/21/2014 je návrh navrhovateľa, ktorým sa domáha od odporcu zaplatenia sumy 2.543,88 eur spolu so zmluvným úrokom vo výške 18,40% ročne zo sumy 2.543,88 eur od 05.07.2011 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 9,25% zo sumy 2.543,88 eur od 05.07.2011 do zaplatenia.

Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorým bol návrh navrhovateľa zamietnutý a v závislom výroku o náhrade trov konania.

Predmetom odvolacieho konania vymedzeným odvolacím dôvodom navrhovateľa bolo vyriešiť otázku, či zo strany súdu prvého stupňa došlo k správne posúdeniu premlčania uplatneného nároku navrhovateľa na zaplatenie žalovanej istiny spolu s príslušenstvom.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku ako aj celého obsahu spisu dospel k záveru, že súd prvého stupňa nezistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, čím potom vec nesprávne právne

posúdil. Rozsudok v napadnutej časti potom v dôsledku toho nie je preskúmateľný pre nedostatok dôvodov.

Z obsahu spisu vyplýva, že právny predchodca navrhovateľa - Slovenská sporiteľňa, a.s. ako veriteľ a odporkyňa ako dlžník, uzavreli dňa 20.11.2006 zmluvu o splátkovom úvere č. 0202396082, ktorou veriteľ poskytol odporkyni úver vo výške 32.000,- Sk /1.062,21 eura, pričom bola dojednaná úroková sadzba 18,40% ročne a poplatok za správu úveru vo výške 60,00 Sk (1,99 eura) mesačne. Úver mal byť vrátený odporkyňou spolu s príslušenstvom v 60-tich mesačných splátkach vo výške 877,00 Sk/29,11 eura splatných k 1. dňu v kalendárnom mesiaci mesačne s konečnou splatnosťou dňa 01.11.2011. Ročná percentuálna miera nákladov bola uvedená vo výške 25,03%. Z článku II. bodu 4. zmluvy vyplýva, že zmluvné strany sa dohodli, že ich vzájomné právne vzťahy sa budú, podľa § 262 Obchodného zákonníka, spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka. Z Oznámenia o postúpení pohľadávky zo dňa 12.11.2010 vyplýva, že Slovenská sporiteľňa, a.s. odporkyni oznámila, že postúpila pohľadávku vo výške 2.543,88 eura na spoločnosť Havel a Holásek s.r.o. a z Oznámenia o postúpení pohľadávky zo dňa 03.01.2011 vyplýva, že spoločnosť Havel & Holásek s.r.o. odporkyni oznamuje, že Slovenská sporiteľňa, a.s. postúpila pohľadávku vo výške 2.543,88 eura na navrhovateľa. Z Oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 04.07.2011 vyplýva, že navrhovateľ ním vyhlasuje mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 04.07.2011. Z výpisu z účtu na č.l. 53 - 58 súd zistil, že dňa 20.11.2006 čerpala odporkyňa bezhotovostne úver vo výške 32.000,00 Sk (1.062,21 eura), pričom na úver uhradila v plnej výške iba tri splátky (z nich poslednú dňa 01.02.2007), 4. splátku uhradila len vo výške 36,99 Sk (dňa 01.03.2007). Z Prílohy č.1 k Zmluve o postúpení pohľadávok č. 0918/2010/CE zo dňa 21.10.2010 (na č.l. 64 - 66) vyplýva, že ku dňu postúpenia pohľadávky bol zostatok pohľadávky vo výške 2.543,88 eura, z toho istina predstavuje sumu 2.233,01 eura a úroky sumu 310,87 eura. Navrhovateľ vo svojom podaní zo dňa 27.01.2015 výslovne uviedol a vyplýva to aj z predloženého výpisu z účtu, že odporkyňa vykonala poslednú úhradu splátky v plnej výške dňa 01.02.2007 a do omeškania sa dostala nezaplatením štvrtej splátky splatnej dňa 01.03.2007. Z návrhu navrhovateľa ďalej vyplýva, že v zmysle čl. 7.6.1. Všeobecných obchodných podmienok vyhlásil listom zo dňa 04.07.2011 mimoriadnu splatnosť úveru a to ku dňu 04.07.2011 a opakovane vyzval odporcu na uhradenie celej pohľadávky do troch dní od doručenia vyhlásenia mimoriadnej splatnosti. Pohľadávka navrhovateľa voči odporkyni predstavuje istinu úveru po splatnosti vo výške 2.233,01 eur, úroky z omeškania z nezaplatených splátok vyčíslených od prvého dňa omeškania odporcu so splácaním jeho záväzku do dňa postúpenia predmetnej pohľadávky, t.j. k 26.10.2010 na sumu 310,87 eur.

Podľa § 103 Občianskeho zákonníka, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

Plnenie dlhu možno dohodnúť aj v splátkach. Ak sa tak stane, veriteľ môže od dlžníka žiadať vždy len splnenie príslušnej splátky, ktorá sa stane splatnou (zročnou) podľa dohody účastníkov alebo na základe rozhodnutia súdu či uznania práva. Každá zo splátok predstavuje samostatné plnenie, preto pre každú z nich trojročná premlčacia doba podľa § 101 plyní samostatne.

Zákon v ustanovení § 565 Občianskeho zákonníka umožňuje, aby sa veriteľ s dlžníkom dohodli, prípadne aby tak rozhodnutím určil súd (§ 160 ods. 1 OSP), že ak sa nesplní niektorá splátka, stane sa zročným celý dlh (tzv. strata výhody splátok). Veriteľ v takom prípade môže žiadať o zaplatenie celého dlhu. Trojročná premlčacia doba, pokiaľ ide o celý zostávajúci dlh, začína plynúť odo dňa splatnosti nesplnenej splátky.

To však platí len v prípade, keď veriteľ využil svoje právo žiadať zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorých zo splátok najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky (§ 565 in fine). Ak sa tak nestalo a veriteľ stratil právo žiadať od dlžníka zaplatenie celého dlhu, premlčacia doba celého dlhu prestane plynúť a opäť plyní len premlčacia doba pre jednotlivé splátky, a to do ich splatnosti. Premlčacia doba pre celú pohľadávku však začne plynúť znova, ak dlžník nesplní v určenom termíne ani ďalšiu splátku.

Pokiaľ bolo zaplatenie celej pohľadávky rozložené na splátky rozhodnutím súdu či iného orgánu alebo uznaním práva, na začiatok premlčacej doby pri jednotlivých splátkach treba aplikovať § 110 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

Súd môže v rozsudku určiť, že peňažné plnenie sa bude vykonávať v splátkach, pričom určí ich výšku a podmienky splatnosti (§ 160 ods. 1 OSP). Takisto veriteľ môže s dlžníkom uzavrieť dohodu o tom, že mu pohľadávku zaplatí v splátkach, ktorých výšku a podmienky splácania dohodnú.

V oboch prípadoch je dlžník povinný splácať pohľadávku len v určenej (dohodnutej) výške. Ak bolo v súdnom rozhodnutí alebo v dohode účastníkov určené, že pri nesplnení niektorej splátky nastane splatnosť celej pohľadávky (príp. zvyšku nezaplatennej pohľadávky), veriteľovi vzniká právo uplatňovať voči dlžníkovi celú pohľadávku (resp. jej nezaplatený zvyšok) v prípade, keď dlžník nedodržel dohodu o včasnom plnení dohodnutých splátok alebo súdne rozhodnutie o povolení splátok.

Ak pri nezaplatení niektorej splátky veriteľ nevyužije svoje právo a neoznámí dlžníkovi alebo neuplatní na súde najneskôr do splatnosti najbližšej splátky, že trvá na zaplatení celej pohľadávky, a medzitým dlžník zaplatí ďalšiu splátku riadne a včas, veriteľ po zaplatení ďalšej splátky už svoje právo nemôže využiť. Môže vymáhať len nezaplatenú splátku. Právo žiadať zaplatiť celú pohľadávku by veriteľovi vzniklo opäť, ak dlžník znova porušil svoju povinnosť.

Plnenie opakujúcich sa dávok výživného (§ 160 ods. 2 OSP) sa od plnenia v splátkach odlišuje tým, že záväzok na plnenie dávok výživného zaniká uplynutím doby, po ktorú trvá povinnosť dávky poskytovať, kým záväzok plnený v splátkach postupne zaniká plnením jednotlivých splátok.

Z oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti vyplýva, že spoločnosť CASH COLLECTORS SK, s.r.o. oznámila odporcovi, že v nadväznosti na zasielané upozornenie vo veci vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru a vzhľadom na to, že svoj záväzok voči ich spoločnosti neuhradil, porušil podmienky splácania úveru vyplývajúce zo zmluvy o splátkovom úvere č. 202396082 a na základe tejto skutočnosti v zmysle článku 7.6.1 všeobecných obchodných podmienok a v súlade s § 53 ods. 8 a § 565 zákona č. 40/1964 O.z. vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 04.07.2011 s tým, že táto pohľadávka sa zo zmluvy stáva v celom rozsahu splatnou, keď ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru ich spoločnosť eviduje voči odporcovi pohľadávku vo výške 2.543,88 eur.

V prejednávanej veci, vzhľadom na vyššie uvedené, je tak odvolací súd toho názoru, že súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil začiatok plynutia premlčacej doby, ak ho určil na deň 01.03.2007, kedy uplynula splatnosť štvrtej splátky a kedy sa podľa názoru súdu prvého stupňa stal zročným celý dlh a začala plynúť premlčacia doba ohľadne celého dlhu odporkyne. Súd prvého stupňa totižto sám určil, že mimoriadna splatnosť celého dlhu bola zo strany navrhovateľa vyhlásená z dôvodu nezaplatenia štvrtej splátky v lehote jej splatnosti, ktorá skutočnosť však nevyplýva zo žiadneho listinného dôkazu. V danom prípade sa tak odvolací súd stotožnil s právnym názorom odvolateľa a teda že v zmysle ustanovenia § 103 Občianskeho zákonníka je potrebné rozlišovať splatnosť jednotlivých splátok a splatnosť celého dlhu z dôvodu nesplnenia niektorej zo splátok.

V zmysle ustanovenia § 103 Občianskeho zákonníka u jednotlivých splátok začína plynúť premlčacia doba splatnosťou tej - ktorej splátky, avšak splatnosť celého dlhu môže nastať iba v prípade, ak veriteľ vyhlási túto mimoriadnu splatnosť celého dlhu do splatnosti nasledujúcej splátky. V prípade, ak veriteľ toto právo nevyužije, tak začína znova plynúť lehota splatnosti ďalšej splátky s tým, že nezaplatením tejto splátky v lehote jej splatnosti má veriteľ znova právo vyhlásiť splatnosť celého dlhu, avšak len do splatnosti nasledujúcej splátky. V danom prípade navrhovateľ, resp. veriteľ Slovenská sporiteľňa a.s. túto zákonnú možnosť nevyužil a mimoriadnu splatnosť vyhlásil až navrhovateľ, ktorý mimoriadnu splatnosť celého dlhu vyhlásil až dňom 04.07.2011 a to v zmysle článku 7.6.1 Všeobecných obchodných podmienok a preto až od tohto dňa začala plynúť premlčacia doba ohľadne celého dlhu odporkyne. Z obsahu spisu nevyplýva, žeby boli v prejednávanej veci splnené zákonné podmienky na to, aby premlčacia doba ohľadne žalovanej pohľadávky začala plynúť dňom 01.03.2007 a preto ak súd prvého stupňa založil svoje rozhodnutie na tomto právnom a skutkovom základe, rozhodol nesprávne a je preto potrebné uplatnený nárok navrhovateľa posúdiť nanovo podľa ustanovení zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. V tejto súvislosti dáva odvolací súd do pozornosti súdu prvého stupňa aj tú skutočnosť, že z dôvodu skúmania aktívnej legitimácie navrhovateľa v tomto konaní (uvedené súd skúma „ex offa“) je potrebné zistiť aj to, či pri postúpení žalovanej pohľadávky Zmluvou o postúpení pohľadávky č. 0918/2010/CE zo dňa 21.10.2010 boli splnené zákonné podmienky zakotvené v ust. § 92 ods. 8 zák.č. 483/2001 Z.z. a teda, či predmet plnenia (postúpenia) bol možný.

Ďalšou spornou otázkou, vychádzajúc z obsahu odvolania navrhovateľa bolo, či súd prvého stupňa postupoval správne, keď právny vzťah účastníkov konania, ako aj samotné odstúpenie navrhovateľa od zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere posúdil podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. S poukazom na to, aj napriek tomu, že v danom prípade ide o zmluvný typ upravený v

zmysle § 497 až § 507 Obchodného zákonníka, s prihliadnutím na to, že ide o zmluvu spadajúcu pod režim Zákona o spotrebiteľských úveroch, bolo dôvodné predmetnú zmluvu posudzovať podľa citovaného zákona, ako aj ustanovení Občianskeho zákonníka, a to i v otázke odstúpenie navrhovateľa od predmetnej zmluvy. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že hoci má zmluva o spotrebiteľskom úvere charakter absolútneho obchodu, neprestáva byť zmluvou spotrebiteľskou. Pri spotrebiteľských zmluvách, ktoré predstavujú širší pojem, má z hľadiska aplikovateľnosti absolútnu prednosť Občiansky zákonník, keďže aplikácia Obchodného zákonníka prichádza do úvahy až po uplatnení spotrebiteľského práva. Z hľadiska poradia aplikovateľnosti v prípade spotrebiteľských zmlúv Obchodný zákonník celkom alebo z časti musí ustúpiť nutnej prioritnej aplikácii spotrebiteľského práva v širšom slova zmysle, t.j. aplikácii Občianskeho zákonníka. Normy obchodného práva sú totiž v prípade spotrebiteľských zmlúv použiteľnými len vtedy, ak neodporujú úprave, ktorá tu má z povahy veci prednosť, teda úprave spotrebiteľských vzťahov v Občianskom zákonníku a predpisoch vydaných na jeho vykonanie. Spotrebiteľské zmluvy predstavujú rovnorodý druh občianskoprávných zmlúv (príp. aj obchodných zmlúv, ktoré majú charakter absolútneho obchodu), v ktorých druhým účastníkom zmluvy je spotrebiteľ; osobitosť spotrebiteľských zmlúv vyplýva zo zvýšeného záujmu spoločnosti ochraňovať slabšieho účastníka zmluvného vzťahu - spotrebiteľa, ktorý vstupuje do zmluvných vzťahov s poskytovateľmi rôznych plnení a služieb. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto zmluvné podmienky individuálne ovplyvniť. Zmyslom zavedenia osobitnej úpravy spotrebiteľských zmlúv do právnej úpravy je zvýšená ochrana slabšieho účastníka záväzkových vzťahov, ktoré vznikajú pri poskytovaní služieb. Na to, aby zmluva bola označená za „spotrebiteľskú“, musí byť splnená podmienka, že ide o zmluvu, ktorá sa uzatvára za rovnakých zmluvných podmienok s väčším počtom spotrebiteľov, pričom tieto podmienky sú vopred pripravené dodávateľom a spotrebiteľ nemôže ovplyvniť ich obsah; k zmluvným podmienkam dodávateľa môže spotrebiteľ pristúpiť alebo nie - spotrebiteľskou zmluvou je teda akákoľvek súkromnoprávna zmluva bez ohľadu na to, či je upravená Občianskym zákonníkom, Obchodným zákonníkom alebo iným osobitným zákonom.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa použijú vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Citované ustanovenie preto ukladá orgánu aplikujúcemu právo použiť v prospech spotrebiteľa všetky ustanovenia, ktoré sú pre spotrebiteľa ako slabšiu zmluvnú stranu priaznivejšie. Preto súd prvého stupňa pri posudzovaní premlčania žalovanej pohľadávky správne aplikoval občianskoprávnu úpravu, ktorá je priaznivejšia pre odporkyňu ako spotrebiteľa. Nič na tom nemení ani skutočnosť, že samotný zmluvný vzťah založený medzi veriteľom a odporkyňou je tzv. absolútnym obchodno-záväzkovým vzťahom, ktorý sa riadi režimom Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu zmluvných strán.

Spotrebiteľská zmluva nie je samostatným zmluvným typom, ale ide o osobitný druh zmluvy, ktorý sa vyskytuje tak v občianskoprávných ako aj v obchodnoprávných vzťahoch. Nemožno opomenúť ani ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Preto ani uzavretie absolútneho obchodno-záväzkového vzťahu, ktorý je nepochybne spotrebiteľskou zmluvou, sa nemôže odchýliť od občianskoprávnej úpravy v otázke premlčania práva, ktorá je na prospech spotrebiteľa (3-ročná premlčacia doba) na rozdiel od právnej úpravy premlčania práva v Obchodnom zákonníku (4-ročná premlčacia doba). Spotrebiteľ si nemôže zhoršiť svoje zmluvné postavenie, preto je v legitímnom očakávaní použitia pre neho priaznivejšej právnej úpravy.

Je preto potrebné uzavrieť, síce nepopierajúc povahu úverovej zmluvy ako absolútneho obchodu, že na otázku premlčania je potrebné vzhľadom na spotrebiteľský charakter zmluvy aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie. Takéto pravidlo je ustálené aj v aplikačnej praxi súdov (pozri napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 25.01.2011 sp. zn. 5MCdo/20/2009, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 23.11.2011 sp. zn. 17Co/167/2011, rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 11.06.2013 sp. zn. 6Co/218/2012, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/26/2012 a 6Co/81/2012), ktoré riešenie odobril aj Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení pod sp. zn. I. ÚS 402/2013-10 zo dňa 19. júna 2013, v ktorom skonštatoval, že prednostným

uplatnením Občianskeho zákonníka na prospech spotrebiteľa na úver ako absolútny obchod upravený v Obchodnom zákonníku nedošlo k porušeniu ústavných práv veriteľa.

Novela Občianskeho zákonníka vykonaná zákonom č. 102/2014 Z.z. definitívne normatívne vyriešila (doplnením ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka), že na všetky právne vzťahy, v ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Z autentického výkladu zákonodarcu vyplýva, že Občiansky zákonník bude použitý, pokiaľ ide o posudzovanie otázky premlčania, otázky úpravy ručenia, zmluvnej pokuty, uznania záväzku a podobne, aj keby sa na právny režim mala použiť právna úprava Obchodného zákonníka. Hoci účinnosť tohto ustanovenia bola posunutá až na 1. apríl 2015, predmetné ustanovenie poníma výkladový status a jeho cieľom je iba *expressis verbis* vyjadriť aj doposiaľ platné pravidlo prednostného použitia režimu Občianskeho zákonníka na spotrebiteľské záväzky, preto ani nemôže obstať námietka odvolateľa, ktorý poukázal na neprípustnosť aplikácie tohto ustanovenia v čase rozhodovania súdu prvého stupňa. V súvislosti s uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 27.03.2013, sp. zn. 6 MCdo/4/2012 odvolací súd uvádza, že Najvyšší súd SR v posudzovanej kauze nevyslovil právny názor, že na premlčanie nárokov vyplývajúcich zo spotrebiteľských zmlúv sa nepoužije úprava priaznivejšia pre spotrebiteľa napr. občianskoprávna v zmysle ust. § 52 ods. 2 a § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Povinnosťou prvostupňového súdu súc pritom viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 O.s.p.) bude opätovne posúdiť žalobným návrhom uplatnený nárok, v prípade potreby doplniť potrebné dokazovanie a následne vo veci znova rozhodnúť. V novom rozhodnutí rozhodne prvostupňový súd i o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.